

ENDELIG EN BOG MED DAG

Af Bjarne W. Andresen, litteraturredaktør på www.paedagogen.dk og pædagog

Her er den helt rigtige boggave fra pædagogen til de venner, som ikke kan forestille sig, hvad en pædagog laver. Gennem ti noveller får læseren et indblik i livet for pædagoger, børn og forældre i dagtilbud.

I redaktionen af Århus Pædagoger har vi længe ønsket mere – og bedre – skønlitteratur, hvor pædagoger og vores arbejde spiller en større rolle. Med Mælkekasstårn har vi fået alt, hvad vi har ønsket. Det er årets gave til pædagoger og alle, der vil have et indblik i det pædagogiske arbejde.

Stefan Hermann, rektor ved Københavns Professionshøjskole, skriver i forordet bl.a.:

Det er en betydningsfuld begivenhed, at der med denne novellesamling åbnes en anden indgang til dette univers, nemlig kunstens. Livet som barn i familie og daginstitution sanses og beskrives her i litteraturens sprog, folder sig ud i dens historier, billeder og stemninger.

Det nye er, at Mælkekasstårn ikke er en fagbog. Det er fiktion, men det er fiktion så tæt op ad virkeligheden, at det lige så godt kunne være observationer gjort af pædagoger i praksis. Læseren møder mange realistiske karakterer i bogen.

Alle familier kæmper med noget

Det, der slår mig mest ved læsning af de ti noveller i sammenhæng, er den store mangfoldighed blandt familierne. Pædagogerne forsøger efter bedste evne at rumme alle familier, og Mælkekasstårn viser tydeligt, hvor stor den opgave er:

Der er den treårige, som allerede styrer sin velmenende men utjekkede mor. Og der er moren, der hele tiden ringer og spørger mormor, som er i fængsel, men alligevel repræsenterer det bedste bud på 24/7-åben rådgivning. Når det altså ikke er udenfor samtaletid. Pædagogerne og sundhedsplejerskerne står ikke højt på listen over dem, hun lytter til, måske lige bortset fra en pædagogisk leder. Han støtter hende i de styrker, hun har.

Der er alene-faren, som mødes med mistænksomhed og mistro af sine omgivelser. Kan han nu klare opgaven? En mistro, som også overtager hans selvpfattelse af forælder-rollen.

En anden alene-far kan godt være usikker, når han forsøger at måle sig med pædagogerne i de råd, han får om et barn, som ikke spiser på de tidspunkter, børnehaven gerne vil have det: Men kan man det? Kan man sulte et barn på den måde? Tvinge det ind i en rytme, der ikke er barnets egen? Han ved det ikke. Det er jo ikke ham, der er pædagog.

Der er familien, som ikke kan dansk. De har ingen computer og kommer ikke til møderne. Og så er der en alt for ung storebror, som henter. En storebror i en anden familie har også ansvaret for sin søster, mens mor har vagt.

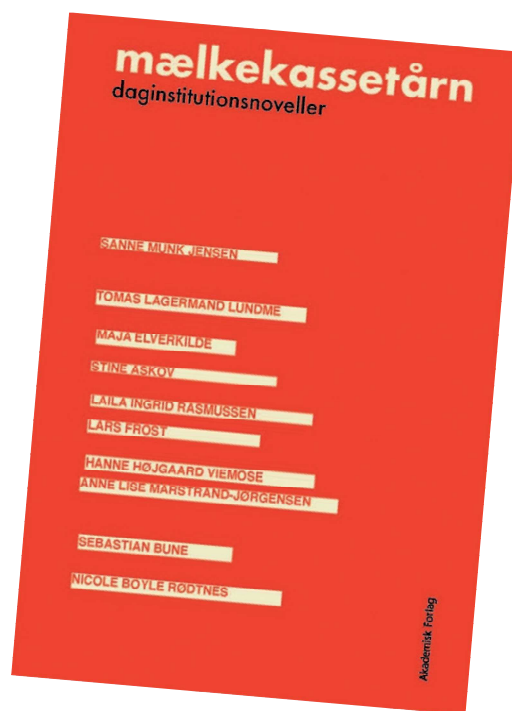
Der er faren, som har den holdning, at hvis Albert har slået en anden dreng, så har han sgu nok fortjent det. Og Albert ser også sin far slås på den bar, de tager hen til på vej hjem fra børnehaven. Hvad stiller vi lige op med det?

Der er speltforældrene, som har skarpe holdninger til ikke bare deres eget barn, men til alle børn og især til, hvordan dagtilbuddet bør tilrettelægges sin praksis.

Skarpe knive på legepladsen - og på albuerne

Undervejs kommer der flere tankevækkende sætninger om hverdagen i dagtilbud. Den nyuddannede med de skæve ideer er ikke begejstret for sin erfarne med-stuepædagog, som er afholdt af børn og forældre for sin stabilitet. Forældrene ville ønske, at alle pædagoger var som den erfarne, men den nyuddannede mener noget andet om den ideelle sammensætning af personalet: Det er vigtigt for ungerne, at der er en repræsentation af alle. I flere noveller er der rivalisering mellem pædagogerne om børnene. Det handler vist ikke så meget om, hvilken pædagogik der tjener

DAGINSTITUTIONSNOVELLER

børnene bedst på den lange bane.

Skal børn lære at omgås skarpe knive, så de kan snitte snobrødspinde, eller er knive og børn en dårlig sammensætning? Pædagogerne er ikke enige, og ledelsen har en svær rolle med at holde den anerkendende tone. Brudlinjerne i personalet går mellem ung og gammel, nyuddannet og erfaren, mand og kvinde, forskellige børnesyn mm.

Der er små pip om dårlige arbejdsvilkår. Når man står to voksne til 20 børn, allerede inden klokken er syv, hvor det strømmer ind med børn, der skal tages i mod og hjælpes til at sige farvel. Derimod kommer der ingen vikarer ind ad døren, konstaterer en af pædagogerne i bogen.

Jeg har selv gået i børnehave!

Novellerne i Mælkekassetårn er skrevet af ti personer, som allerede har etableret sig som forfattere. To af dem har oven i det en fortid som pædagoger (Stine Askov og Laila Ingrid Rasmussen). De øvrige forfattere beskrives med løsere tilknytning til hverdagen i dagtilbud. At de har været medhjælpere, har en pædagog-mor, har haft børn i dagtilbud, bliver for søgt for mig. Læseren får endda information om, hvem der selv har været i dagtilbud som barn. Det er stort, at pædagoger er med til at formidle den pædagogiske hverdag i skønlitterær form, men måske skulle

man bare have stoppet der. En forfatters kvalifikationer lovprises heller ikke ved at nævne, at de selv har læst en bog en gang.

Det er detaljer. Uanset baggrund har forfatterne formået at give en mangfoldig beskrivelse af en hverdag i daginstitutioner, set gennem pædagogers, børns og forældres øjne. Det sker på en måde, som et helt tårn af fagbøger ikke vil kunne.

Dystopisk betalingssystem

Det er vanskeligt at fremhæve enkelte af novellerne frem for andre. De er forskellige og har hver deres styrker. Det stærkeste indtryk gjorde dog den eneste af novellerne, som ikke foregiver at foregå i en kendt hverdag. I novellen Basis-abonnement beskriver Nicole Boyle Rødtæns en daginstitution med et betalingssystem, hvor man kan tilkøbe adgang til legepladsen, aktiviteter og mad. Det hele styres ved hjælp af chip-armbånd, og det stiller pædagogen i nogle store etiske dilemmaer. Det scenarie slipper man ikke lige med det samme.

Mælkekassetårn

10 noveller af Sanne Munk Jensen, Tomas Lagermand Lundme, Maja Elverkilde, Stine Askov, Laila Ingrid Rasmussen, Lars Frost, Hanne Højgaard Viemose, Anne Lise Marstrand-Jørgensen, Sebastian Bune og Nicole Boyle Rødtæns
Forord af Stefan Hermann. Redigeret af Christian Aabro & Julie Top-Nørgaard
171 sider. Akademisk Forlag, 2020